

Brexit:

- NÚ VIL MANN HAVA OKKURT AT HENDA

11. desember verður lagnudagurinn, tá bretska parlamentið skal atkvøða um skilnaðaravtaluna við ES, sum sunnudagin varð góðkend av øllum ES limalondunum. Føroyski sendimaðurin, Áki Johansen, væntar ikki, at eitt møgult Brexit fer at fáa keðiligar avleiðingar fyri Føroyar

PÆTUR HJALMAR EVENSSON

Eftir 45 ár sum ES-lima-land er Stórabretland nú av álvara á veg út av evropeiska felagsskapinum. Hetta er fyrstu ferð í søguni, at eitt land fer út av samstarvinum og felagsskapinum uppá hendan máttan.

Sunnudagin 25. november gjørdist greitt, at ES limalondini hava góðkent ta skilnaðaravtaluna við Stórabretland, sum skal seta karmarnar fyri skilnaðin millum ES og Bretland 29. mars í næsta ár. Fundurin, sum var í Brússel, var stuttur, og teir 27 ríkis- og stjórnsleiðararnir góðkendu einmælt Brexit skilnaðaravtaluna eftir góðan hálvan tíma.

Avtalan ásetur m.a. hvørji rættindi ES borgarar skulu hava í Stórabretlandi, og hvørji rættindi bretske borgarar skulu hava í ES, tá bretar eru farnir úr ES.

Men allar súðir eru ikki syftar enn. Tí hóast ES hevur sagt ja til avtaluna, er tað ikki sikkurt, at Brexit verður veruleiki bara av tí. Kravið er, at avtalan eisini skal góðkennast í bretska parlamentinum. Tað kann bliva ein avbjóðing hjá bretska forstæráðharranum, Theresa May, tí sum nú er, er tað stór móttøða í bretska parlamentinum um avtaluna - bæði hjá andstøðuni og í hennara egna flokki. Hennara avbjóðing verður tí at sannføra sínar floksfelagar úr konservativa flokki-

num um at atkvøða ja fyri avtaluni fyri at fáa neyðuga fleirtalið.

Brexit málið hevur nevniliga deilt konservativa flokkin í tvíningar, tí fleiri halda ikki, at hetta er ein góð avtala í mun til ta avtaluna, tey høvdu væntað og vónað, tá bretar fóru til fólkaatkvøðu um Brexit 23. juni 2016. Tí hóttu fleiri konservativir flokslimir um at atkvøða ímóti avtaluni fyri at vraka hana.

4. desember byrjar avgerandi kjakið í Undirhúsinum um avtaluna, og fimm dagar seinni og eftir tveir frídagar skuldi mann verið til reiðar til eina endaliga atkvøðugreiðslu um skilnaðaravtaluna – altso 11. desember.

Um tað skal eydnast Theresa May at fáa skilnaðaravtaluna ígjøgnum má hon sum sagt sannføra øll síni móttøðufólk so væl sum ósamdar floksfelagar um, at núverandi avtalan er tann besta loysnin. Ein av grundgevingunum hjá bretska forsætisráðharranum er, at hóast avtalan ikki er, sum fleiri kundu ynskt sær, so er einki betri alternativ, tí eingin veit, hvat fer at henda, um avtalan ikki verður til veruleika.

Stórbretland meldaði seg inn í ES í 1972 og bleiv limur í 1973. Síðan tá hava bretar havt nógvar avbjóðingar og trupulleikar av sambandinum til ES. Nógvar kenslur eru uppá spæl, og mann arbeiðir uppá at fáa eina skilagóða skilnaðaravtaluna í lag, áðrenn 29. mars, tá bretar eftir ætlan fara úr samveldinum, soleiðis at samráðingarnar um

Áki Johansen er føroyskur sendimaður í London í Englandi

framtíðarsambandið millum partarnar kunnu byrja undir skipaðum umstøðum.

- Brexit fyllir nóg

Seinastu dagarnar hevur Brexit skapt nógvar yvirskriftir, og fjølmiðlar frá øllum heiminum hava vent eyguni eftir Stórabretlandi. Brexit-tosið er sjálvsagt eisini í hæddini í Bretlandi í hesum døgum – hetta upplivir føroyski sendimaðurin í London, Áki Johansen, í øllum førum.

- Tvey tey síðstu árinu hevur Brexit fyllt øgiliga nóg, og tá hetta uppskotið til avtalu kom fram, hevur stórir áhugi verið aftur, sigur Áki Johansen og vísir á, at fleiri bretar nú eru troystir av at bliva við at biða í óvissuni.

- Mann hoyrir allatíð um Brexit, og fólk eru við at bliva troystt av tí. Nú vil mann bara hava okkurt at henda, sigur hann.

Um Brexit verður til veru-

leika ella ikki, er ringt hjá honum at siga nakað ítøkiligt um í núverandi løtu, tí har eru so nóg tví, sum spæla inn, og har kemur allatíð okkurt nýtt fram í spurninginum um Brexit.

- Tað svingar so nóg, at tað loysir seg næstan ikki at spekulera, hvussu skilnaðurin verður, og um tað verður til nakað yvirhøvur. Mann veit ikki, hvørjum mann skal trúgva. Mann má næstan bara geva tol og biða til einaferð í januar ella desember, sigur Áki Johansen.

Kunnu vænta somu avtalu

Handilssambondini millum Føroyar og Bretland hava stóran týdning fyri føroyska vinnulívið, og í fjør var útflutningurin til Bretlands umleið 770 milliónir. Føroyar hava nú handelsavtalu við ES, men tá og um Bretland fer úr ES, mugu Føroyar hava nýggjan sáttmála við Bretland fyri at varðveita handilssambondini millum londini.

Føroyski sendimaðurin í London heldur ikki, at eitt møgult Brexit fer at fáa tær stóru avleiðingarnar fyri Føroyar, tí bretar eru glaðir fyri núverandi handelsavtaluna við Føroyar, og hesa ynskja teir ikki at broyta.

- Bretar vilja øgiliga gjarna halda fram við somu avtalu, sum er nú. Tá bretar kunnu forhandle sjálvir, seta vit okkum saman og hava eina felags nevnd. Har samráðast vit um avtaluna, um vit t.d. vilja hava broytingar, sigur Áki Johansen, sum hevur verið sendimaður í London í tveimum umfórnum -